

INTERNET ÉS KORMÁNYZAT

Paul van der Graft – Jörgen Svensson: *Az e-demokrácia fejlődésének magyarázata: egy kvantitatív empirikus vizsgálat*

(Eredeti cím: Explaining eDemocracy development: A quantitative empirical study)
Information Policy, 2006/2 (XI. évfolyam, 2. szám)

URL: [http://iospress.metapress.com/\(0sev1y5542tkewjsjhd1nub\)/app/home/issue.asp?referrer=parent&backto=journal,1,11;searchpublicationsresults,1,1;](http://iospress.metapress.com/(0sev1y5542tkewjsjhd1nub)/app/home/issue.asp?referrer=parent&backto=journal,1,11;searchpublicationsresults,1,1;)

Az elektronikus közigazgatás megkönnyíti az állampolgárok életét, miközben szabadabb hozzáférést biztosít az információkhoz, és lehetőséget ad a közvetlen visszajelzésre. Az IKT és a demokrácia viszonyát elemző cikk szerzői szerint a technológia önmagában is hozzájárulhat a kormányzati szektor szervezeti átalakulásához. A szerzők statisztikai módszerekkel vizsgáltak különféle e-önkormányzati kezdeményezéseket Hollandiában.

AZ INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM MÉRHETŐSÉGE

Karine Barzilai-Nahon: *Árkok és bitek: fogalmi tisztázás a digitális szakadék(ok) méréséhez*
 (Eredeti cím: Gaps and Bits: Conceptualizing Measurements for Digital Divide(s))

The Information Society, 2006/5 (XXII. évfolyam, 5. szám)

URL: <http://www.indiana.edu/~tisj/22/index.html>

A szerző a digitális megosztottság elemzésére és mérhetőségére vonatkozóan két eltérő koncepciót ismertet, és tanulmányában a szűk területre fókuszáló vizsgálatokkal szemben a holisztikus, tágabb szempontrendszert figyelembe vevő megközelítés mellett érvel. A döntéshozóknak a könnyen mérhető mutatók javítása helyett szerinte tágabb nézőpontból kellene a kérdéshez közelíteniük. A politikusoknak és a stratégiák kidolgozóinak a szemérveti továbbá azt is, hogy nem veszik figyelembe a mikroszinten zajló folyamatokat és az egyes társadalmi csoportok eltérő igényeit. Cikke végén a szerző a mérés és a beavatkozás során alkalmazandó eszközökre is javaslatot tesz.

Victor A Banulsa – Jose L. Salmeron: *Az információs társadalom fejlődésének hosszú távú nyomon követése*

(Eredeti cím: Benchmarking the information society in the long range)

Futures, 2007/1 (XXXIX. évfolyam, 1. szám)

URL: <http://www.elsevier.com/locate/futures/>

A cikk egy manapság divatos és fontos témával, az információs társadalom fejlődésének hosszú távú mérésével foglalkozik. Értéke, hogy igyekszik működő modellt felállítani. Az EOR elnevezésű modell a Delphi-módszer és a kereszthatások vizsgálatánál alkalmazott módszerek (*Cross-Impact Methods*) ötvözésére épül. A tanulmányból megismerhetjük az EOR modell kialakításának lépéseit, és a szerző beszámol a modellnek a gyakorlatban való alkalmazásáról is.

E-GAZDASÁG

Burnett, Robert – Wikström, Patrik: *Zeneipar a monopóliumok világában, Svédország példáján keresztül*

(Eredeti cím: Music Production in Times of Monopoly: The Example of Sweden)
Popular Music & Society, 2006/5 (XXIX. évfolyam, 5. szám)

URL: http://www.findarticles.com/p/articles/mi_m2822/is_5_29/ai_n16850876

A cikk a norvég zenei ipar sikerét vizsgálja. Érdekeség, hogy az alapvetően zenei gazdaságtannal és hatáselemzéssel foglalkozó cikk végső megállapításai mennyire összeesengenek a digitális tartalom más területeiről származó tapasztalatokkal: az albumközpon-tú gondolkodás letűnésében van, előtérbe kerül az egyes zenészek önálló értékét hangsúlyozó reklám. Ez a változás alapvetően megváltoztatja a szerzők és kiadók viszonyát. Evidenciának számít már az is, hogy egy zenekar vagy egy album nemzetközi sikerét a digitális terjesztés és a reklám hatékonysága határozza meg.

Chechen Liaoa – Prashant Palviab – Hong-Nan Lin: *A honlapok minőségének és kivitelezésének szerepe az elektronikus kereskedelemben*

(Eredeti cím: The roles of habit and web site quality in e-commerce)

International Journal of Information Management, 2006/6 (XXVI. évfolyam, 6. szám)

URL: <http://www.elsevier.com/locate/ijinfomgt/>

A kutatás az elektronikus kereskedelem legfontosabb eszközeinek, az ilyen célú honlapoknak a használhatóságát vizsgálja a felhasználók szemszögéből. Az alapos elemzés rengeteg adattal bizonyítja, hogy a vásárlók számára három szempont a legfontosabb ezen a téren: a használhatóság bizonyítása látványelemekkel is, a bizalom és a honlap esztétikus megjelenése. Létfontosságú továbbá a tájékozódás zökkenőmentes biztosítása, és a vásárlót érdeklő valamennyi adat áttekinthető formában történő, pontos és azonnali megjelenítése.

Lisa Correa: *A telekommunikációs ágazat diffúziós gazdasági hatása a termelékenység növekedésére az Egyesült Királyságban*

(Eredeti cím: The economic impact of telecommunications diffusion on UK productivity growth)

Information Economics and Policy, 2006/4 (XVIII. évfolyam, 4. szám)

URL: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=418921

A tanulmány a telekommunikációs ipar más ágazatok fejlődésére gyakorolt hatását vizsgálja. A gazdasági elemzés tucatnyi ágazat bejövő és kimenő forgalmát elemzi egy közel 34 éves időszakon keresztül. A szerző megállapítása szerint minden szektor bizonyítottan jelentős hasznot húzott a telekommunikációs iparágak fejlesztéséből, ami egyértelműen stratégiai húzóágazattá teheti ezt a területet.

HÁLÓZATI IDENTITÁS

Milton L. Muellera – Yuri Parkb – Jongsu Leeb – Tai-Yoo Kim: *A digitális azonosítók jellemző vonásainak értéke és megbecsültsége a felhasználók körében*

(Eredeti cím: Digital identity: How users value the attributes of online identifiers)

Information Economics and Policy Volume, 2006/4 (XVIII. évfolyam, 4. szám)

URL: <http://ideas.repec.org/a/eee/iepoli/v18y2006i4p405-422.html>

A tanulmány a mindennapi életünkben szereplő különféle azonosítók (pl. felhasználói név, telefonszám) valódi értékét igyekszik megragadni, főként gazdasági szempontú megközelítéssel. A kutatás alanyai Dél-Koreából kerültek ki. A vizsgálat eredményeképpen kiderül, hogy a legfontosabb digitális azonosítónk az e-mail cím, és az azonosítók biztonsága egyre fontosabb tulajdonosaik számára. Ugyanakkor az azonosítók cseréje egyre költségesebb művelet.

Helen Kennedy: *Túl az anonimitáson, avagy az internetes identitáskutatás új irányai*

(Eredeti cím: Beyond anonymity, or future directions for internet identity research)

New Media & Society, 2006/6 (VIII. évfolyam, 6. szám)

URL: <http://nms.sagepub.com/>

A tanulmány az internetes identitás szociokulturális aspektusait vizsgálja. Szerzője különböző származású kisebbségekhez tartozó nők internethasználatát elemzi, elsősorban az anonimitás, valamint az *online* és *offline* identitás eltérései szempontjából. Amellett érvel, hogy az internetes identitás vizsgálatakor nagyobb figyelmet kell fordítani a kulturális környezetre. A kultúrával foglalkozó irodalom ismerete ezért hasznos adalékkul szolgálhat a jövőbeli kutatások megalapozásához.

Tim Schneider – Michael Zimmer: *Önazonosság és azonosíthatóság a hálózati világban*

(Eredeti cím: Identity and Identification in a Networked World)

First Monday, 2006/12 (XI. évfolyam, 12. szám)

URL: http://www.firstmonday.org/issues/issue11_12/schneider/index.html

Az elektronikus információk átadhatóságának kérdései a közelmúltban az Egyesült Államok és az Európai Unió közötti utazások esetében rögzített adatok cseréje kapcsán váltak nemzetközi vita tárgyává. Életünk majdnem minden területét érinti az elektronikus azonosítók alkalmazása és a személyünkkel összefüggésbe hozható egyéb információk rögzítése: az *online* tevékenységeken kívül is egyre több adatunk nyilvántartása történik elektronikus úton. 2006 nyarán a New York-i Egyetem jogi fakultásának szervezésében a blogok, a kapcsolati hálókat feltérképező alkalmazások, valamint a kormányzati nyilvántartások témakörében tartottak nemzetközi konferenciát az adatkezelés problémáiról. A cikk szerzői a kétnapos rendezvényen bemutatott izgalmas kutatásokból válogattak.

TUDÁSMENEDZSMENT

Jay Liebowitz: *Tudástermelés és képzési stratégia a gyorsan változó szervezetekben*
 (Eredeti cím: Developing knowledge and learning strategies in mobile organisations)
Mobile Learning and Organisation, 2007/1 (I. évfolyam, 1. szám)
 URL: <http://www.inderscience.com/browse/index.php?journalCODE=ijmlo>

A folyamatosan változó üzleti környezetben a cégeknek állandóan új kihívásoknak kell megfelelniük. Mindez nagyban érinti az ügyfél-kommunikációt, a vállalatok közötti együttműködést, valamint a munkatársak egymáshoz való viszonyát is. A kapcsolatháló feltérképezése (*Social Network Analysis, SNA*) nagyban hozzájárulhat a hatékony tudásáramláshoz, és alapja lehet a céges tudásmenedzsmentnek és új képzési programok bevezetésének. A szerzők bemutatnak egy hatlépcsős elemzési módszert és egy rövid esettanulmányt is.

Thomas Chesney: A Wikipedia hitelessége: egy empirikus vizsgálat
 (Eredeti cím: An empirical examination of Wikipedia's credibility)
First Monday, 2006/11 (XI. évfolyam, 11. szám)
 URL: http://www.firstmonday.org/issues/issue11_11/chesney/index.html

A világ legnépszerűbb *online* enciklopédiája, a Wikipedia immár az etalonnak számító Encyclopaedia Britannicát is meghaladó mennyiségű szócikket tartalmaz. A közösségi tartalomfejlesztés úttörőjének számító portálon található információk megbízhatóságát azonban sokan megkérdőjelezik. Korábban meglehetősen destruktív módszerekkel tesztelték a Wikipédiát, többek között szándékos hibák elhelyezése után azok kijavításnak gyorsaságát vizsgálva. Chesney eltérő módszert alkalmaz: szakértőket kért fel az internetes tartalmak megbízhatóságának megállapítására. Izgalmas módszertani finomság, hogy a résztvevők egyik felének nem a szakterületével kapcsolatos cikkeket kellett értékelnie. A tapasztalatok szerint azonban hasonlóan ítélték meg a cikkek megbízhatóságát. A tanulmányból az is kiderül, hogy a vizsgált szócikkek 13 százaléka tartalmaz ki-sebb-nagyobb pontatlanságokat.

David M. Hart: Globális tehetségmenedzsment: szuverenitás, egyezmények és kormányok közötti együttműködési hálózatok
 (Eredeti cím: Managing the global talent pool: Sovereignty, treaty, and intergovernmental networks)
Technology in Society, 2006/4 (XXVIII. évfolyam, 4. szám)
 URL: <http://www.elsevier.com/locate/techsoc/>

A tudásgazdaság fejlődésének talán legfontosabb munícióját a képzett munkaerő, az úgynevezett humán erőforrások alkotják. A tanulmány a tehetség és a tudás hatékony szervezésével, a magasan képzett munkaerő migrációs folyamataival foglalkozik, szerzője a címben szereplő három kulcsfogalom – a szuverenitás, a nemzetközi egyezmények és az együttműködés – szempontjából elemzi a terület világméretű összefüggéseit.

CONTENS*Lectori saluten!***E-GOVERNMENT****László Z. Karvalics – Szilárd Molnár – Róbert Pintér**
Falling behind? Governmental reform and the Hungarian information society

As regards its employment, production and consumption patterns, Hungary can now be regarded as an information society, however, all international surveys point to the country's continuous shortfall. According to basic indicators such as internet and computer penetration, computer literacy, life-long education, foreign language skills, and relative investment in and achievements of R&D activities, Hungary is among those a-rear and the country is shifting towards the periphery on the map of information societies. Implementing urgent administrative reforms could significantly improve our competitiveness. However, this does not primarily depend on technology, but rather on attitudes concerning recent challenges. It requires not only procedural reform but also an improved underlying knowledge infrastructure. The solution is not just informatization but rather a systemic structural reform, i.e., the improvement and revamping of both cultural attitudes and organizational features.

Keywords: governmental reform, e-administration, Hungary, competitiveness, back-office reforms

Lilla Juhász**E-government in Europe: focussing on the citizen and on the rationalization of public administration**

The paper discusses paradigmatic changes in the administration policy of the member states of the European Union, with special regard to e-government services. After reviewing past and present development of e-administration, the author examines decisive factors influencing the shift toward a more and more user-friendly approach and various mechanisms required for acting in the spirit of the slogan "citizen first". She focuses on the rationalization of the entire public administration system, and outlines possible blueprint scenarios, according to which priorities are given to contextual factors, trustworthiness, and competence, respectively. In the concluding section of the paper, attention is given to specific features of the Hungarian model.

Keywords: e-administration, rationalization, all-inclusive information society

László Z. Karvalics**The imperative of horizontally organized public administration – towards new Hoover Committees**

Complex matters, due to their very nature, require fast and professional management. They necessitate macro-level treatment, while administrative authorities up to now have only been specializing in micro-level management. The operation of public administration systems has to be radically readjusted to meet the needs of the 21st century. One of the possibilities is shifting towards horizontal organization and networking patterns, following in the wake of former US

Senator Robert S. Walker's recent initiatives. In Hungary, it seems hopeless even to start professional discourse on the subject, in spite of the fact that planning of a new government district in Budapest is under way. However, even preliminary design of that should be adjusted to the organizational and functional requirements of an entirely updated public administration system.

Keywords: complexity, matrix organization, horizontal networking, public administration, government district

Rozália Jehoda Bogó

Our e-government as seen from outside, in international context Lessons to be learned from an OECD country report

At the request of the Hungarian government, the OECD conducted a peer review of e-government policies and programmes in Hungary. The report completed in October 2006 was managed and written by an expert group comprising the author of the article. In the first part of the article the term "e-government", as interpreted by the OECD, is clarified and a short summary is given on the reasons why e-government is considered as a useful tool for better government. After the presentation of the analytical framework for the review the main findings and recommendations of the OECD team are evaluated.

Keywords: e-government, OECD, public administration reform, ICT, infrastructure, digital divide, management

Zsófia Krasznai – András Szakolyi

How do municipalities meet legal requirements in the field of e-administration? – The effects of GVOP tenders

The Administrative Procedures and Services Act No CXL of 2004. (KET) established the legal framework for electronic public administration in Hungary. This law has made offering e-government services a strict obligation of all administrative authorities. By way of tenders 4.3.1 and 4.3.2 within the Economic Competitiveness Operational Programme (GVOP), an amount of more than 12 billion HUFs flowed into the sector to improve e-services of municipalities, with special regard to the needs of small and medium businesses in this regard. However, despite the fact that the average provision of investment capital for individual projects was 300 million HUF, the success of the tender may be questionable: of the 28 successful projects, only 3 municipalities have been empowered to fully comply, on the 4. level of the Common List of Basic Public Services (CLBPS), with the requirements prescribed by the relevant Act.

Keywords: e-government, electronic public administration services, municipalities, data banks, GVOP tenders, Client Gate, small and medium businesses

**Tamás Borovitz – Mihály Csótó – Lilla Juhász – Szilárd Molnár –
Árpád Rab – Levente Székely**

Annual report on e-government services, 2006

The annual report of BME-UNESCO ITTK on e-government services has now been prepared for the second time, with the following objectives: to summarize and evaluate both expected and

unexpected social and economic effects of the appearance of key information and communication technologies in public administration, evaluate the achievements of the past year, and reflect on the dynamics as well as present and prospective development trends in Hungarian e-administration.

Keywords: e-government, Europe, Hungary, annual report

RESEARCH REPORT

Krisztina Csüllög – Anikó Varga

A survey on mass perception of e-government services in Hungary

The paper, based on the results of a representative survey, analyzes the experience of the Hungarian adult population gained so far regarding e-government services. Besides general and specific knowledge about online administration (e.g., Client Gate, digital signature), the authors have explored service-related attitudes, current usage of existing e-government services, and expectations for future diffusion of e-administration facilities. By means of a multiple analysis method, they defined a complex index comprising these indicators, with the help of which the population can be classified into 5 main groups according to their „digital maturity” in this respect.

Keywords: online administration, Client Gate, digital signature

CONFERENCES

Mihály Csótó

World e-Gov Forum: Is there anything new under the Sun?

László Kun

Conference on European information and communication management

Péter Futó

Social informatics on the conference of the Hungarian Sociological Association

Levente Székely

One step forward in the digital world of science: a conference on online accessibility of publications

CLUB

Lilla Juhász

Where are you going, Hungarian information policy?

CLASSICS

László Z. Karvalics**A forerunner of the idea of a competitive information society in Europe***In memoriam Jean-Jacques Servan-Schreiber (1924–2006)*

The paper, reviewing the most significant book of Servan-Schreiber, “The American Challenge”, published in 1967, guides the reader back to an early stage of the conceptual history of the term “information society”. Europe, dizzied in the mid-sixties by the challenges of the “post-industrial era” and the formidable economical and technological development of the United States, was seeking its identity and its place in the global arena. It is remarkable how sensitively and authentically the French journalist, being aware of an upcoming new paradigm, was ringing the alarm: much of his analyses and messages that brought about an enlightening effect on the public of a premature French information society is fresh and valid even today.

Keywords: Jean-Jacques Servan-Schreiber, post-industrial society, management technologies, knowledge-industry, European competitiveness

REVIEW

English summaries of the original Hungarian studies

A szerzők és fordítók figyelmébe***A kézirat formája:***

Minden kéziratot kettes sortávolsággal kérünk leadni, a szövegtörzs hossza lehetőleg ne haladja meg a 35 oldalt. A leadandó kézirat Word dokumentumban legyen elmentve, s szerkesztőségünk e-mail címére csatolt fájlként kérjük átküldeni.

Címlap:

Külön címlapon kérjük feltüntetni a címet, a szerző(k) nevét, a szerző(k) munkahelyét, hivatalos levelezési címét, illetve e-mail címét.

Kivonat:

Minden eredeti tanulmányt kérünk ellátni egy 40-50 szavas kivonattal, melynek tartalmaznia kell a cikk fő téziseit és lényeges megállapításait.

Szövegtörzs:

A közvetlen hivatkozásokat ne a jegyzetek listája, hanem a szövegtörzs tartalmazza. Minden idézetet, hivatkozást igénylő állítást vagy kifejezést követően zárójelben kérjük feltüntetni a szerzőt, az idézett vagy hivatkozott mű publikálásának évszámát és az idézett oldalakat, a következő formátumban: (Phil Agre, 2001: 25–89).

Jegyzetek:

A szövegtörzsbe bele nem illeszthető megjegyzéseket, kiegészítéseket tartalmazó jegyzeteket végjegyzetek formájában kérjük leadni. A jegyzeteket indexszámozással kérjük ellátni.

Hivatkozott irodalom:

A hivatkozott irodalom jegyzéke csak az explicit módon hivatkozott publikációkat tartalmazza. A szövegtörzset követően, új oldalon kérjük elkezdni a szerzők neve szerint rendezett alfabetikus listát. A különböző irodalmakat azonos szerző esetén az idézett publikációk szerinti kronologikus rendbe kérjük szedni, zárójelben feltüntetve a nem hivatkozott – esetleges – első megjelenés évszámát. (Szerző vezetékneve, keresztnéve, kiadás évszáma, az anyag címe, megjelenés pontos helye pl. folyóirat neve vagy kiadó neve, egészen pontos link, ha van, letöltés ideje).

Például:

Borsi B. – Dévai K. – Papanek G. (szerk.) (2005): *Kísérleti Térkép: innovatív kutató-fejlesztő szervezetek az Európai Unióhoz csatlakozó országokban*. Európai Bizottság / Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem / GKI Gazdaságkutató Rt. Budapest.

„Ma Magyarországon a kormányzat és a közszféra tervezési és operatív tevékenységének minősége az információs társadalom megfelelő ütemű fejlesztésének záloga. A kormányzati reform tétje tehát nem egyszerűen a racionális, hatékony igazgatási szervezetek kiépítése, hanem ezen keresztül a helyes irányba mutató, professzionális stratégiaalkotás és cselekvés, ami választ ad az alapkérdésekre: milyen legyen a magyar információs társadalom, és milyen módon, milyen irányba fejlesszük azt?

A kormányzati reform elsősorban nem technológiai, hanem szemléleti és szervezeti kihívás, és nemcsak a folyamatok átalakítását kívánja meg, hanem a mögöttük álló tudás-infrastruktúrát is. Nem az informatizálás a cél, hanem a rendszer működési folyamatainak racionalizálása.”

(Z. Karvalics László – Molnár Szilárd – Pintér Róbert)

Magyarországon az e-kormányzati tevékenységben az „e” sokkal nagyobb szerepet játszik, mint a kormányzás, a kormányzati munka. Az e-kormányzat fogalmát ma még a legtöbb intézménynél egyszerűen informatikai fejlesztésként, illetve az utóbbi időkben a szolgáltatások elektronizálásaként értelmezik. Az IKT nyújtotta lehetőségeket még csak kevés helyen használják ki a hivatali munka racionalizálására, nem is beszélve az intézmények közötti kooperáció fejlesztéséről, bizonyos munkafolyamatok kihelyezéséről, továbbá a „fogyasztók” megnyeréséről.

Magyarországon a legtöbb intézménynél, különösen az önkormányzatoknál IKT szakemberek felelősek az e-kormányzat fejlesztéséért. A belső hivatali munka szervezése és korszerűsítése, valamint a más intézményekkel történő horizontális és vertikális együttműködés terén a felső vezetők – néhány kivételtől eltekintve – még nem érzik át kellőképpen az e-kormányzati megoldásokban rejlő potenciális előnyöket.

(Bogóné Jehoda Rozália)

Az eredményekből tehát egyértelműen megállapítható, hogy a települések a pályázati támogatást nem a kírásban megjelölt elsődleges célra költötték. Különböző iratkezelési megoldások és szakágazati szoftverek alkalmazásával jellemzően back-office rendszereket valósítottak meg, és az alapinfrastruktúrát fejlesztették. A létrehozott, illetve többnyire még bevezetés alatt álló rendszereknek csupán a töredéke új megoldás. A projektek általában az alvállalkozók által szállított, meglévő szoftverek bevezetéséből és ezek integrációjából álltak, a fővállalkozói szerepet ellátó multinacionális cégek szerepe leggyakrabban a projektmenedzsmenttel összefüggő feladatok ellátására korlátozódott.

(Krasznai Zsófia - Szakolyi András)

Dippold Péter

A hagyományos nemzeti bibliográfia és az internet:
válaszlehetőségek az új kihívásokra

László Gábor

A közigazgatásban használt szoftverek komplex hatásai

Nagy Réka

Digitális egyenlőtlenségek a fiatalok körében:
mítosz vagy valóság?

Urbán Ágnes

Az új mediaszolgáltatások terjedése

Információs Társadalom

doktori kutatások
az információs társadalomról

2007. VII. évfolyam 2. szám